

UČITEĽSKÉ NOVINY

14. 6. 2010, 24.-25. týždeň

Dvojtyždenník o školstve a vzdelávaní

Rozširované bezplatne, Ročník LVIII

Náš partner – rodič

Jún je na základnej škole už tradične veľmi rušný, plný akcií, výletov i zvýšenej aktivity pedagógov a žiakov.

V záverečnej fáze školského roka býva aj posledné stretnutie rodičov s učiteľmi na triednych aktívoch, kde sa vyhodnocuje výchovno-vzdelávacia úroveň žiakov.

Musíme skonštatovať, že už niekoľko rokov pociťujeme slabší alebo niekedy minimálny záujem rodičov dozvedieť sa priamo od učiteľov, aké výsledky, vzťah k vzdelávaniu a správanie majú ich deti.

Na jednej strane im síce internetová žiacka knižka umožňuje pravidelne sledovať vyučovacie výsledky, na druhej strane však my učiteľia nepociťujeme aktívnu reakciu a pomoc deťom, ktoré majú slabšie alebo nedostačujúce výsledky.

Súčasný hektický spôsob života prináša do dnešných rodín napätie, stres, pretože práve dospelí pre svoju pracovnú vyťaženosť nemajú dostatok času, trpezlivosti a často ani ochoty venovať životu svojho školáka pozornosť. Nestačí zabezpečiť rodinu po stránke materiálnej, pretože absencia citov a dobrej rodinnej pohody ochudobňuje deti o emocionálny rast. A je to práve učiteľ, ktorý vie a dokáže pomôcť nielen odborne, ale aj ľudsky, po citovej stránke.

Boli by sme veľmi radi, keby nám rodičia viacej dôverovali, viedli aj svoje dieťa k úcte k práci učiteľa a spolahli sa na to, že dobrý pedagóg chce žiakovi to najlepšie.

Dlhoročné skúsenosti nám potvrdili, že keď sme problémových žiakov motivovali napríklad aktívnou športovou činnosťou, postupne dochádzalo k zlepšeným výsledkom vo vyučovaní, ba aj v správaní. Ale veľakrát sa stretávame aj so záporným postojom rodičov, ktorým pedagóg odporúča a radí, ako ventilovať hyperaktivitu, výbušnosť či zlepšiť sociálne vzťahy žiaka v škole. Ten odlišný obraz, či predstava o prejavoch správania detí vyplýva aj z toho, že jedinec v kolektíve a niekedy aj vplyvom kolektívu trénuje na správu ináč ako v kruhu rodiny. V komunite triedy žiak trávi väčšinu dňa.

Vyučovacie výsledky, rôzne aktivity, ale i atmosféra rodinného spolunávania vplývajú postupne na formovanie a dozrievanie dieťaťa v osobnosť. V tomto rozpornom procese má nezastupiteľné miesto aj rodina. Je však potrebné, aby rodičia a učiteľia riešili prelínajúce sa problémy, konfliktne či stresové situácie spoločne. A to je veľmi náročné pre rodičov i pedagógov. Myslíme si, že všetkým nám záleží na tom, aby sme pripravili do života zdatných mladých ľudí. Takých, ktorí si práve vplyvom rodinného zázemia i školy dotvoria a vymodelujú optimálny smer svojho ďalšieho života a napredovania.

Uvedomujeme si, že ich štart bude závisieť aj od toho, aká je a bude spolupráca rodičov a učiteľov. Je aj na nás, či dokážeme s rodičmi, ktorí majú o to záujem, efektívne komunikovať v záujme budúcnosti ich dieťaťa a nášho žiaka.

Mgr. Ľubomír KOCMUNDA,
riaditeľ ZŠ, Sokolíkova ul.,
Bratislava-Dúbravka

Učme deti podľa vzoru vynikajúcich športovcov bojovať o svoj úspech.

Foto Ján SÚKUP

Svet dostal futbalovú virózu

Svet miluje hry, dokonca aj škola je najúspešnejšia vtedy, ak sa činnosti v nej realizujú zábavnou, hrovou formou.

Každé štyri roky v lete sa už od prvej časti 20. storočia konajú majstrovstvá sveta v najrozšírenejšej športovej disciplíne, vo futbale. Dnešné dni sú poznamenané začiatkom už devätnástych futbalových hier sveta. Mesiac dlhé podujatie poznačí život na celom svete. Súperenie o majstra sveta, teda najlepšie futbalové kolektív, je jednou z najprestížnejších záležitostí. Po prvý raz v dejinách našej novovekej samostatnosti sa medzi 32 mužstvom predstaví aj naša slovenská reprezentácia.

Šport má veľa pozitívnych atribútov. Napokon, ak sme pri cieľoch práce školy, veľmi často sa hovorí, že škola by mala pripraviť do života múdre, dobré a zdravé deti. Zdravie sa v našich končinách, ale aj inde vo svete spája nielen so zdravou výživou, ale najmä so športom.

Kolískou európskeho futbalu je Anglicko, kde sa zrodil v šesťdesiatych rokoch 19. storočia. Pravda, loptové hry, ktoré pripomínali futbal, poznali už v starej Číne viac ako 2500 rokov pred našim letopočtom. Hra nazývaná cu-ču (v preklade to znamená kopanie do lopty) bola súčasťou mierového tréningu vojakov a veľmi sa rozšírila po celej Ázii. Hovorí sa, že do Európy ju priniesol Marco Polo, ktorý

ju spomína vo svojich spisoch. Podobná hra sa však objavuje už 800 rokov pred n. l. v starom Grécku pod názvom epyskíro a neskôr harpastron. Odtiaľ sa dostala do Ríma a následne do Francúzska a Anglicka, kam ju priniesli rímske vojská. Nový rozkvet a renesanciu si futbal vyžiadala v Anglicku, kde boli 26. októbra 1862 vydané prvé futbalové pravidlá, o rok vznikla prvá futbalová asociácia. O rozkvet futbalu sa zaslúžili študenti na stredných školách a učiteľia, ktorí sa hry ujali, lebo dobre rozvíjala telo a posilňovala zdravie. A to je hlavným poslaním tohto športu do súčasnosti. Za najstarší futbalový klub na svete sa považuje FC Sheffield, bol založený 24. októbra 1857. Na hru sa využívali spočiatku námestia, ulice, neskôr lúky a ihriská.

Výhodou futbalu je, že sa dá hrať takmer všade a je nenáročný na financie. Je to šport chudobných i bohatých. O všetkom rozhodujú rýchlosť, obratnosť a majstrovstvo jednotlivca na ihrisku. Na mnohých miestach vo svete je futbal súčasťou učebných osnov škôl, školskej telesnej výchovy a kultúry pre svoju univerzálnu schopnosť podpory rozvoja zdravia mládeže. Škola a šport majú k sebe veľmi blíz-

ko. Dobré školy majú vo svojich programoch v povinnej i nep povinnej časti práce s mládežou silné zastúpenie športových aktivít. Šport rozvíja pozitívne mravné hodnoty, priateľstvo, zdravú súťaživosť, telo i ducha, nezištnosť, spoluprácu, kooperatívnosť, čestnosť... Dobré školy využívajú šport na budovanie pozitívnej klímy svojich inštitúcií, na budovanie svojho dobrého mena a prestíže. Šport vrátane futbalu poskytuje mladým ľuďom pozitívne vzory a hodnoty. A tie dnes mladí veľmi potrebujú. Potrebujú skutočné vzory, ktorých úspech stál námahu, vytrvalosť, pracovitnosť, cieľavedomosť...

Tohtoročný futbalový svetový šampionát bude určite pozorne sledovanou udalosťou. Naši reprezentanti sú vyslancami svojej vlasti, budú reprezentovať našu kultúru i nás všetkých. Ak im bude priat aj šťastie, určite budú statočne bojovať za naše meno vo svete športu i kultúry. Na vyučovaní je možné šampionát pozitívne využiť vo výchovnej práci. Učme deti podľa vzoru našich vynikajúcich športovcov bojovať o svoj úspech. Dúfam, že im naši futbalisti v Juhoafrickej republike dajú silný, pozitívny príklad.

Ľubomír PAJTINKA

Kurzy multiplikátorov finišujú

V projekte Vzdelávanie učiteľov v súvislosti s tvorbou školských vzdelávacích programov je v súčasnosti dominantnou úlohou zabezpečovanie kurzov multiplikátorov za základné školy, gymnáziá a stredné odborné školy v rámci jednotlivých regiónov Slovenska (s výnimkou Bratislavského kraja). Zatiaľ čo niektoré školenia už boli úspešne ukončené a ich absolventi sa pripravujú na záverečné skúšky, ďalšie sú v štádiu aktívnych priprav.

Kvôli informovanosti pedagogickej verejnosti a na základe mnohých podnetov zo škôl uvádzame presné termíny konania

kurzov multiplikátorov a záverečných skúšok pre absolventov.

Zatiaľ čo cez víkend 12.-13. júna sa v Doprvnej akadémii na Školskej ul. v Trenčíne uskutočnili záverečné skúšky multiplikátorov pre základné školy a gymnáziá za regióny Trnava, Nitra, Trenčín a Žilina, od 18. júna sa na Krajskom školskom úrade v Košiciach pripravujú záverečné skúšky multiplikátorov z Košického, Prešovského a Banskobystrického kraja.

V tomto čase prebieha intenzívna príprava na školenia multiplikátorov stredných odborných škôl, ktoré sa uskutočnia

v termínoch od 28. júna do 12. júla nasledovne:

- všeobecnovzdelávacia zložka (28. 6.-4. 7.),
- odborná zložka (6.-12. 7.).

Vzdelávanie sa uskutoční v Spojenej škole na Rosinskej ceste v Žiline a bude určené pre všetky kraje Slovenska s výnimkou Bratislavského, kde multiplikátori úspešne zvládli záverečné skúšky už v marci.

J. BOTOŠOVÁ,
manažérka publicity projektu

Možnosti využitia mediácie v školách

Strany 5 a 6

Planéta vedomostí je komplexný vzdelávací systém

Strana 7

Naši učiteľia na školách s vyučovaním slovenčiny v zahraničí

Strana 8

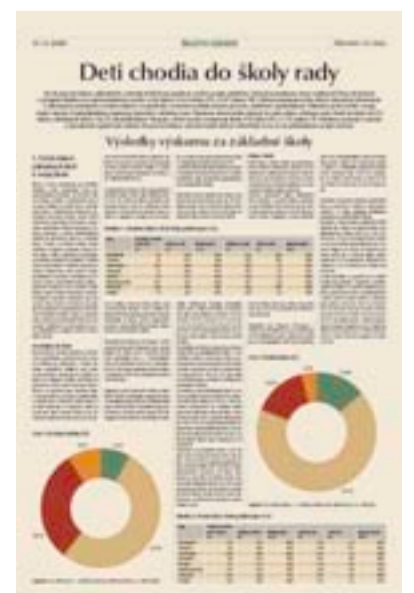
Dominantným faktorom úspechu je učiteľ

Rozhovor s prof. PhDr. Jurajom Dolníkom, DrSc.

Strany 9 a 10

Dokument

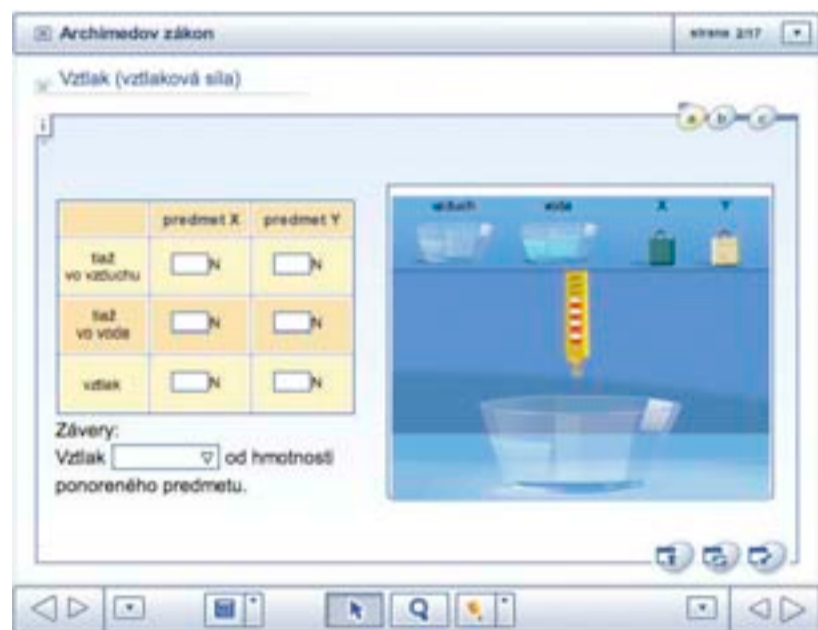

Strany 25 až 32

Komplexný vzdelávací systém pre základné a stredné školy

LUČENEC

S prudkým rozvojom informačných a komunikačných technológií súvisí aj nevyhnutnosť ich integrácie v rámci vzdelávacieho procesu. Využívanie IKT v školách v kombinácii s digitálnym vzdelávacím obsahom prináša množstvo zaujímavých informácií spracovaných v podobe pútavých animácií, názorných videí, atraktívnych simulácií, obrázkov a interaktívnych cvičení, umožňuje selektovanie základného učiva v danej téme, rozširuje ho upriamením na aplikácie z bežného života a praxe. Na slovenských školách je tento spôsob výučby vnímaný z pohľadu učiteľov, žiakov a dokonca aj rodičov veľmi pozitívne. Svoje skúsenosti popisuje aj Mgr. Mária Mazúchová, učiteľka na ZŠ na Vajanského ul. v Lučenci.

Vzdelávacie prostredie pre učiteľov.

Planéta vedomostí a jej využitie na našej škole

Jednou z priorit vzdelávania na našej škole je potreba aplikovania IKT do súčasných foriem výučby, vytváranie motivujúceho učebného prostredia prepojením tradičného vyučovania s využitím moderných IKT. Dôvodom na využitie digitálneho obsahu *Planéta vedomostí* je zefektívnenie vyučovania prírodovedných predmetov. Moderný systém vzdelávania s veľkou mierou interaktivity je pre učiteľa jedinečnou pomôckou, pretože digitálny obsah tohto systému vyhovuje požiadavkám štátneho vzdelá-

vacieho programu na rozvoj základných kompetencií prírodovednej gramotnosti. Pre žiaka môže byť dôležitým motivačným faktorom, ktorý eliminuje jeho pasivitu a prispieje k vytvoreniu pozitívneho vzťahu k prírodným vedám.

Vzdelávacie prostredie pre učiteľov a žiakov

Multimediálny vzdelávací systém je realizovaný v dvoch vzdelávacích prostrediach: učiteľskom a žiackom. Jednotlivé prostredia sprístupňujú funkcie: štúdium, obsah, správy. Použitie prostredia pre učiteľa vyžaduje z jeho strany oboznámenie

sa s prostredím a obsahom kurzov, základné zručnosti v používaní PC, dataprojektor a interaktívnej tabule. Rozdelenie tohto prostredia do kurzov matematika, fyzika, chémia, biológia a prírodoveda umožňuje vyučujúcemu vybrať a kombinovať lekcie v rámci jedného kurzu. Moduly v rámci kurzov môžu byť združované rôznymi spôsobmi, je možné ich ľubovoľne kombinovať a skladať do vyšších celkov s podobnými vlastnosťami.

Systém umožňuje učiteľovi zmeniť jednoduchým ovládaním poradie tém v lekcii, doplniť ich o vlastné poznámky a ko-

Prostredie pre učiteľov obsahuje množstvo nástrojov na prispôbenie digitálneho obsahu svojim potrebám.

mentáre, vlastné úlohy a cvičenia, pridaním podstránok sa podrobnejšie venovať niektorým častiam. Okrem statických obrázkov sú tu veľké množstvo animácií určených na názorné vysvetľovanie a lepšie

Žiak prechádza z pasívnej roly do aktívnej. Interaktivita zvyšuje príťažlivosť aj inak nepopulárnych predmetov, ako je napr. matematika.

pochopenie preberaných javov (fyzika, biológia), široká škála simulačných prvkov, zvukov a efektov. Na prezentáciu fyzikálnych a chemických javov či pokusov sú neoceniteľné virtuálne laboratória. Rieše-

ním úloh a kontrolných cvičení je možné na rôznych úrovniach – motivačnej, expozičnej a fixačnej – získať spätnú väzbu o osvojení si daných poznatkov, javov vo vzťahoch a v súvislostiach. V časti Úlohy je ďalšou možnosťou vytváranie, pridávanie a hodnotenie materiálu (testov) pre žiaka alebo skupinu žiakov, vkladanie vlastných materiálov – grafov, tabuliek, schém a odkazov na webové stránky. To poskytuje vyučujúcemu i žiakovi možnosť získať informácie o úrovni nadobudnutých vedomostí a znalostí.

Prečo používame Planétu vedomostí?

Digitálny obsah *Planéta vedomostí* bol overovaný v priebehu niekoľkých mesiacov priamo na vyučovaní. Rozhodli sme sa v jeho využívaní pokračovať pri vyučovaní predmetov matematika, biológia, chémia a fyzika. Ide o centralizovanú databázu výučbového materiálu s jednoduchým používateľským prístupom a ovládaním. Prínosom sú výrazné zvýšenie miery názornosti pri interpretácii učiva, možnosť rýchleho návratu ku ktorejkoľvek časti lekcii (kurzu), podľa potreby pružne meniteľnej – prispôbenie tempa práce mentálnym schopnostiam žiaka. Vytvorené lekcie je možné kedykoľvek znovu použiť pre inú skupinu (triedu) žiakov. Virtuálny obsah umožňuje demonštráciu časovo či finančne náročných pokusov z fyziky, chémie a biológie. Vizualne prostredie optimalizuje formu vyučovania. Audio- a videosekvencie sa dajú využívať špecificky a selektívne, t. j. tam, kde to vyžaduje povaha učiva. Spracovanie učebnej látky do multimediálnych kurzov a ich interaktívna úprava zvyšujú kvalitu a rýchlosť. Popri klasickom učení je táto forma nepopierateľne atraktívnym doplnkom, ktorý zvyšuje kvalitu vzdelávania, získavania vedomostí a zručností.

Planéta vedomostí – vyhodnotenie celoslovenskej súťaže pre školy

Spoločnosť AGEMSOFT, a. s., tvorca e-learningových technológií a digitálneho vzdelávacieho obsahu, pod záštitou Univerzity Komenského v Bratislave realizovala od 9. novembra 2009 do 31. marca 2010 celoslovenskú súťaž pre základné a stredné školy o najlepšiu prípadovú štúdiu *Planéta vedomostí a jej využitie na našej škole*. Cieľmi súťaže boli podpora modernizácie a zvyšovanie kvality vzdelávacieho procesu na školách prostredníctvom digitálneho vzdelávacieho obsahu *Planéta vedomostí*. Školy mali za úlohu spracovať prípadovú štúdiu, model vyučovacej hodiny s využitím *Planéta vedomostí* a videozáznam z tejto vyučovacej hodiny. Do súťaže sa zapojilo spolu 220 škôl zo všetkých regiónov Slovenska, z toho 146 základných škôl a 74 stredných škôl, medzi ktorými bolo aj 8 špeciálnych škôl. Odborná komisia vedená prodekanou Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave Beátou Brestenskou vybrala spomedzi najlepších súťažných podkladov 15 víťazných škôl v štyroch kategóriách: Základné školy, Stredné školy, Špeciálne ocenenie a Inovatívne školy. Víťazné školy boli ocenené 2. júna v Rektorskej sieni Univerzity Komenského v Bratislave.

Výsledky

Kategória Základné školy

1. Základná škola, Hviezdoslavova 822/8, Trstená
2. Základná škola s materskou školou, Letná 3453/34, Poprad
3. Základná škola Józsefa Kovátsa s VJM, Hlavná 889, Bátorove Kosihy

Kategória Stredné školy

1. Obchodná akadémia Imricha Karvaša, Hrobáková 11, Bratislava
2. Gymnázium P. O. Hviezdoslava, Hviezdoslavova 20, Kežmarok
3. Stredná odborná škola dopravná, Zelená 2, Martin-Priekopa

Kategória Inovatívne školy (bez určenia poradia)

- Základná škola, Dolné lúky 357/1, Brezová pod Bradlom
- Základná škola J. J. Thurzu, A. Bernoláka 20, Detva
- Základná škola, Hrnčiarska 13, Humenné
- Základná škola, Vajanského 2844/47, Lučenec
- Základná škola, P. J. Šafárika 3, Prievidza
- Základná škola, J. A. Komenského 4, Veľký Krtíš

Kategória Špeciálne ocenenie (bez určenia poradia)

- Základná škola pri zdravotníckom zariadení, Nám. L. Svobodu 4, Banská Bystrica
- Spojená škola, F. Rákocziho 5, Nové Zámky
- Spojená škola, J. Fabiniho 3, Spišská Nová Ves

Interaktívny a zábavný digitálny obsah pre žiakov, učiteľov a rodičov

PLANÉTA VEDOMOSTÍ

Planéta vedomostí je rozsiahly a flexibilný elektronický vzdelávací systém pre základné a stredné školy pokrývajúci hlavné predmety, ktoré sa podľa osnov vyučujú v školách.

Digitálny obsah tvoria multimediálne spracované všeobecne platné poznatky z predmetov matematika, fyzika, chémia, biológia a prírodoveda. Každý z predmetov sa vzťahuje na príslušnú úroveň slovenského vzdelávacieho systému. Obsah zahrnutý v rámci jednotlivých úrovní a predmetov sa skladá z približne stovky interaktívnych lekcii najvyššej kvality. Každá lekcija obsahuje množstvo multimediálnych prezentácií, názorných videí, animácií, atraktívnych simulácií, interaktívnych cvičení a aktivít. Výklad a samotné štúdium sú dva vzájomne sa dopĺňajúce procesy, ktoré si vyžadujú

rôzne zdroje a nástroje. *Planéta vedomostí* podporuje obidva tieto procesy a jej súčasťou sú digitálny obsah a nástroje tak na výklad učiteľa (vzdelávacie prostredie pre učiteľov), ako aj na štúdium žiakov (vzdelávacie prostredie pre žiakov).

Planéta vedomostí je vhodná pre všetky základné a stredné školy, ktoré majú záujem o modernizáciu výučby prostredníctvom digitálneho obsahu a ďalších moderných vzdelávacích technológií s cieľom zatriktívniť a zefektívniť vyučovací proces pre svojich učiteľov a žiakov.

Pre učiteľov je *Planéta vedomostí* predovšetkým moderným nástrojom na výklad v triede a praktickou pomôckou na efektívnu prípravu na vyučovanie. Prístup z domu uľahčuje žiakovi štúdium a domácu prípravu na vyučovanie. Zároveň im umožňuje rozširovať si vedomosti v oblastiach, o ktoré sa zaujímajú. Rodičom prináša možnosť sledovať študijné výsledky svojich detí, prípadne doplniť si vlastné vedomosti.

Planéta vedomostí predstavuje:

- digitálny obsah pre základné školy, stredné školy a gymnáziá, pokrývajúci a rozširujúci učivo štátneho vzdelávacieho programu,
- predmety: matematika, fyzika, chémia, biológia a prírodoveda,
- vzdelávacie prostredie pre žiakov,
- vzdelávacie prostredie pre učiteľov,
- veľké množstvo multimediálne spracovaného vzdelávacieho obsahu,
- viac ako 1100 lekcii pre žiakov, 1100 lekcii pre učiteľov, ktoré obsahujú približne 70 000 multimediálnych obrazoviek – videá, animácie, simulácie, prezentácie, ilustrácie, 3D modely, obrázky a fotografie,
- užitočné pomôcky, ako životopisy, terminologický slovník, periodická tabuľka chemických prvkov, kalkulačka, poznámkový blok.

Viac informácií o produkte nájdete na stránke www.planetavedomosti.sk alebo nám napíšte na planeta@agemsoft.sk.